

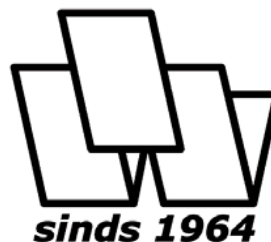
VOLKSKUNST

INSTITUUT VOOR VLAAMSE VOLKSKUNST

INHOUD

EDITORIAAL - Verscheidenheid en vrede	1
ADVERTENTIE	4
VOLKSVERHALEN - Vind je lief, Liefdesavonturen vroeger en nu.	5
VERSLAGEN	8
Hello schoten: Een open raam op de wereld.	8
Vive le folkore, vive l'Europeade!.	11
De gilde van kampenhout 475 jaar jong	14
19e Internationaal Folklore Festival van Volkskunstgroep Dophei te Vosselaar	15
Al 42 keer festival in bonheiden: de wereld, ons dorp	17
Wat bezoekers van een volkskunstfestival niet te zien krijgen.. . . .	20
STREEKDRACHTEN - Een duik in de kleerkist van de Haspengouwse boerin	23
AANKONDIGINGEN	29
Kalender - Volksdansbals.	29
Vendelzwaaien	29
ADVERTENTIE	31
UNESCO	32
COLOFON.	32

INSTITUUT
VOOR
VLAAMSE
VOLKSKUNST

VLAAMS
DANSARCHIEF

*

VLAAMS
VENDELARCHIEF

*

STREEKDRACHTEN
COMMISSIE

JAARGANG 40
NUMMER 3
SEPTEMBER 2016

België
P.B.
9160 Lokeren 1
8/4264

VOLKSKUNST

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
VOOR DE STUDIE EN DE VERSPREIDING VAN DE
VLAAMSE VOLKSCULTUUR
Afgiftekantoor Lokeren 1 - P 706365

UNESCO

IVV is geaccrediteerd door UNESCO als expertisecentrum voor Immaterieel Cultureel Erfgoed

COLOFON

Volkskunst is het kwartaalblad van het Instituut voor Vlaamse Volkskunst.

Jaargang 40 - nummer 3 - september 2016

Aan dit nummer werkten mee:

Stefaan Haesen, Gert Laekeman, Johan Lambrechts, Frans Monden, Marcel Oelbrandt, Machteld Van Den Bossche en Henri Vannoppen.

Iedere auteur is inhoudelijk verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Overname van artikels is toegestaan mits bronvermelding.

Het gewone abonnementsgeld voor 2016 voor personen bedraagt 15 euro. Buitenlandse abonnees betalen 20 euro. Verenigingen en organisaties kunnen zich abonneren voor 17,5 euro en ontvangen dan elk kwartaal twee gedrukte exemplaren. Voor 25 euro krijgt je groep daarnaast een gepersonaliseerde toegang tot de IVV-website. Daarmee krijg je toegang tot het digitale archief van IVV: alle publicaties, losse dansen en vendelreeksen en *Volkskunst*. Je kan voor 10 euro ook een digitaal abonnement nemen: je ontvangt dan *Volkskunst* in pdf-formaat in je e-postbus.

Abonnementsgeld over te schrijven op bankrekening IBAN nr. BE14 4163 0794 5183, BIC code KREDBEBB van IVV vzw, Dorpsstraat 83 te 9190 Stekene, met vermelding van 'Abonnement Volkskunst' en naam en adres van de abonnee indien verschillend van de betaler.

Proefnummers van dit tijdschrift kunnen gevraagd worden aan:

IVV-secretariaat, Jubellaan 123, 2800 Mechelen, tel. 0496 593 523, e-post secretariaat@instituutvlaamsevolkskunst.be

Alle IVV-uitgaven kunnen besteld worden bij onze medewerker:

Paula Wouters, Herentalsebaan 73, 2240 Zandhoven, tel. 03 475 12 05, e-post bestellingen@instituutvlaamsevolkskunst.be

of via de IVV-website www.instituutvlaamsevolkskunst.be

EDITORIAAL

Verscheidenheid en vrede

In hoeverre is het mogelijk in harmonie van mening te verschillen? Deze eerste vraag brengt ons bij een tweede: wat brengt mensen bijeen tot een constructieve harmonie?

De wereld draait maar door met 7,4 miljard mensen. Zoveel individuen die om aandacht vragen, de een al nadrukkelijker dan de ander. Mensen verschillen van elkaar. Toch zou het ons goed uitkomen moesten we mekaar beter verstaan, maar hoe?

Brengt politiek mensen bijeen? Dat is niet onmogelijk, maar in de praktijk lijkt politiek niet het recept om snel tot een vergelijk te komen. Er blijft dat precaire evenwicht tussen doctrine en persoonlijke vrijheid. Het gaat bovendien in de politiek over eb en vloed: opportunisme gepast kunnen aanwenden om beslissingen door te duwen. Macht veroveren en zo lang mogelijk behouden: de geschiedenis leert ons dat politiek, mensen niet doet convergeren naar harmonie.

Brengt religie mensen bijeen? Religies kunnen aandacht vragen voor universele waarden. In zo'n geval zitten we goed wat inhoud betreft. Het komt er dan op aan de boodschap niet te laten contamineren met geaccentueerde materiële factoren. Wanneer ook religies aangewend worden als middel om macht te verzekeren, loopt het verkeerd. Harmonie ligt dan een heel eind weg.

Brengt geld mensen bijeen? Hier stellen we een grote ongelijkheid vast in de maatschappij. Het Mattheus effect zorgt voor versterking van de materiële ongelijkheid tussen mensen: ... *Want iedereen die heeft, krijgt nog meer en heeft in overvloed. Maar wie niets heeft, hem zal wat hij heeft worden afgenomen* ...⁽¹⁾ Deze toenemende kloof is niet van die aard om harmonie te creëren tussen mensen.

Zou kunst mensen dan kunnen bijeenbrengen? Ik mocht op 31 augustus jl. de opening bijwonen van een tentoonstelling 'Water + Ink: Tradition in the Contemporary Art' in het Chinees Cultureel Centrum, hartje Brussel⁽²⁾. Een zestal Chinese kunstenaars gebruikten traditionele technieken om via diverse visuele effecten tot hedendaagse kunst te komen, met

¹ Mattheüs 25; 29.

² Het China Cultural Centre ligt in de Philips De Goedestraat 2, 1000 Brussel (vlakbij de Wetstraat). Jammer genoeg zal de tentoonstelling (31/8 tot 20/9) al voorbij zijn wanneer deze *Volkskunst* verschijnt.

Afbeelding 1: Mi Wei studeert hard (Chinees Cultureel Centrum, Brussel).

inbegrip van videobeelden. Hedendaagse kunst, ook Chinese, daagt uit tot intellectuele arbeid. Jan Hoet zaliger zei bij de opening van een van de kunstfestivals in Watou dat kunst geen antwoorden mag geven, maar voortdurend vragen moet stellen. Dan komen we tot de situatie waarin mensen verschillend denken over éénzelfde kunstwerk, zonder zich noodzakelijkerwijze verdeeld te voelen. Wanneer twee mensen op een andere wijze naar kunst kijken, leidt dat niet per definitie tot onenigheid. Zoekende mensen kunnen mekaar ontmoeten in verscheidenheid door hun inzichten over kunstwerken aan mekaar te constructief te communiceren. We krijgen bij dit editoriaal twee opnamen: één met een herkenbaar gegeven en een ander meer abstract.

Kan volkskunst op het podium tot hetzelfde effect leiden? Wellicht, wanneer we dezelfde intellectuele oefening nastreven. We beschikken over een schat aan elementen waarmee we kunst kunnen maken op maat van een breed publiek. Het komt erop aan kunstwerken te maken met muziek, dansen en dansvormen, kledij, vendelspel en belangrijke tradities. Wanneer we op deze manier mensen aan het denken mogen zetten, evolueren we met onze volkskunst in de richting van kunst.

ADVERTENTIE

Zonder drank, genen klank!

Halveer de calorieën, verdubbel het plezier,
met STEPA-bier!

Suikervrij en toch lekker, met Stevia!

Limonades zonder calorieën

12 % korting voor alle volksmuzikanten!

Af te halen in 't Fabriekske, Fabrikstraat 100 te Aarschot.

Vooraf afspreken op 016-404049 of info@stepa.be

Vanaf 20 bakken gratis thuisbezorging.

Stepaja bvba, Parkbosstraat 3, 3001 Heverlee

www.stepa.be

over een geschikte ruimte (sporthal met leslokaal), neem dan snel contact op met stefaan@haesen.info

Info en inschrijven:

www.instituutvlaamsevolkskunst.be

Vendelierversbroedering

Nog een jaarlijks terugkerend evenement is de vendelierversbroedering. Sinds enkele jaren is deze verhuisd naar de grote Bloso sporthal in Herentals.

- Zondag 27 november 2016 - Herentals

De sessies:

- Sessie 1: aanleren Bouquet Bloumée
- Sessie 2: herhaling Kapellenkermis en ...
- Sessie 3: nog te bepalen

Verder op het programma:

- Rondetafelgesprek
- Gelegenheid tot demonstraties van vendelreeksen: gewoon tonen of ter beoordeling (graag vooraf een seintje)

Alle publicaties van het Vlaams Vendelarchief zijn op deze dag te koop met 10% korting.

Praktische informatie:

- Inschrijven om 9.10 uur, aanvang 9.30 uur, einde omstreeks 16 uur
- Deelname in de kosten: 8 euro per persoon
- Adres: Vorselaarsebaan 60 te 2200 Herentals

Meebrengen:

- Vendelstok en -vlag (breng indien mogelijk grote en kleinere vlaggen mee)
- Sportschoenen

Aanmeldingen demonstratie en alle inlichtingen:

- Frans De Schutter, tel. 03/484.57.41, e-mail: deschutterverryckt@skynet.be
- Stefaan Haesen, tel. 0496/593.523, e-mail: stefaan@haesen.info
- www.instituutvlaamsevolkskunst.be/vendelierversbroedering

Langs deze weg oprechte wensen voor een dynamisch en creatief werkjaar !

Gert Laekeman

Voorzitter

Afbeelding 2: Wang Nanming: calligraphy balls (2009).

ADVERTENTIE

Kantklosjes - Houtdraaiwerk - Deurknopjes

Jan De Maertelaere BVBA
Bedrijvenlaan 12 - B-9080 Lochristi

Tel : 0032 9 230 67 18 - Fax : 0032 9 232 11 75
www.bobbins.be jan@bobbins.be

AANKONDIGINGEN

Kalender - Volksdansbals

Bekijk de lijst op <http://www.volksdansbals.vlaanderen> of volg ons op Twitter @VolksdansbalsVL (een initiatief van IVV).

Vendelzwaaien

Noteer alvast in je agenda:

Kennismakingscursus

Het wordt een mooie jaarlijkse gewoonte om een aantal nieuwe vendeliers op te leiden. Wil je eens kennismaken met vendelzwaaien of wil je groep (opnieuw) starten met vendelen? Dan is deze cursus de uitgelezen gelegenheid om de basis kennis te vergaren:

- Zondag 16 oktober 2016 - Leuven

Info en inschrijven:

www.instituutvlaamsevolkskunst.be

www.vendelen.net

Monitorencursus

Na de succesvolle monitoropleidingen van 2011-2012 en 2012-2013 kwam er nieuwe interesse. IVV richt daarom opnieuw een monitorcursus voor vendeliers in.

Vooropgestelde lesdata:

- Zondag 13 november 2016
- Zondag 11 december 2016
- Zondag 19 februari 2017

Locatie:

Hiervoor zijn we op zoek naar partners: heb je interesse in de cursus en denk je dat je (vendel)groep of je gemeente beschikt

ikzelf het hoofdstuk 'Streekdrachten in Limburg'. Verder onderzoek blijft noodzakelijk. Wie documenten, schilderijen of foto's bezit i.v.m. streekdrachten kan deze best digitaal doorsturen naar IVV.

Hierbij mijn gegevens:

Dr. Hist Henri Vannoppen,

voorzitter van de Streekdrachtencommissie,

Leuvensesteenweg, 839,

3071 Erps-Kwerps

tel. 02/759.61.19

e-mail henri.vannoppen@telenet.be

Alle bruikbare gegevens worden verder verwerkt en zo bouwt u mee aan de geschiedenis van Haspengouw en van de streekdrachten in Vlaanderen op. Van harte bedankt bij voorbaat.

Noten

- (1) Art De Oude Kempen-De Vlaamsche Radiogids, 20 mei-5 juni 1937
- (2) De hoogst-interessante familie van Mgr. Rutten- Ons Volk Ontwaakt, 15 mei 1927.p. 308.
- (3) J.FRERE. Limburgsche volkskunde. Tweede reeks, Hasselt, 1928, p.229
- (4) H.VANNOPPEN. Streekdrachten in onze gewesten, p. 135.
- (5) H.VANNOPPEN. Het ondergoed in Midden-Brabant-Curtenberg, 1992-1993, nrs. 1-2. p. 78-79.
- (6) BMB, 1843, deel XLVII, p. 791. BMB is Bestuurlijk Memoriaal van Brabant.
- (7) BMB, 1847, LVI, p. 404.
- (8) H.VANNOPPEN. Streekdrachten in onze gewesten, p. 139-141.
- (9) BMB, 1847, LVI, p. 759.
- (10) H.VANNOPPEN. O.c., p. 107-109.
- (11) BMB, 1849, LX, p. 192.
- (12) BMB, 1853, deel LXXVIII, p. 658.
- (13) BMB, 1855, deel LXXII, p. 25.
- (14) H.VANNOPPEN. O.c., p. 133.
- (15) BMB, 1856, deel LXXIV, p. 295-296.
- (16) H.VANNOPPEN. O.c., p. 117-121.

Illustraties

1. De moederkeszak in wit-en rood gestreept katoen uit de 19de eeuw
2. De snelzijker en het vrouwenhemd uit de 19de eeuw versierd met wit borduurwerk
3. Het melkmeisje met spaanhoed rond 1880 volgens A. Dubois
4. De 'canotier' of Maurice Chevalierhoed

VOLKSVERHALEN

Vind je lief

Liefdesavonturen vroeger en nu

Waarom denkt iemand wanneer hij terugkomt in zijn hospitaalkamer nadat de cardioloog aan zijn lichaam geprutst heeft? Denken is misschien niet het juiste woord. Het denkvermogen lijdt nog onder de narcose, de medicamenten, de angst. Noem het maar kijken, of dagdromen. Zo zijn er de verpleegsters, de dokters, druk in de weer. En er zijn de bezoekers. Vanuit het ziekenbed zie je ze door de gang stappen. Met bloemen, fruit, een krant... Op hun gezichten lees je vreugde, liefde, verdriet, angst...

Je zou ook kunnen lezen, wat neerschrijven, maar daar staat je hoofd natuurlijk niet naar.

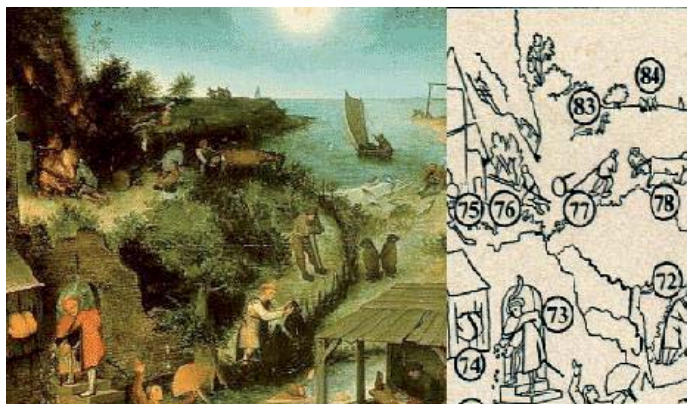
Gelukkig is er de TV. De redder in nood. Met al zijn programma's, dag en nacht. Mooie documentaires, nieuwsuitzendingen, sportwedstrijden (ik lag in het hospitaal tijdens het Europees voetbalkampioenschap). Maar er zijn ook al die programma's waar je thuis niet naar kijkt.

Een hiervan: 'vind je lief'. Mensen gaan op zoek naar de ware liefde. Met de hulp van anderen. Voor de camera. In het openbaar. Zonder schroom. 'Big brother' kijkt mee. En met hen gans Vlaanderen.

Moeten deze gevoelens niet privé blijven? Zo was dat vroeger. Dacht ik toch. Maar was dat werkelijk zo? Tijdens onze studententijd bijvoorbeeld. Na de maandagse volksdansavond bij de studentengroep 'de Kegelaar' werd er gezongen. Eén van de regelmatig terugkerende cantusliederen was het 'rondgezing en gerstenat, allen hier beminnen'. Wanneer er maar het minste vermoeden bestond dat één van de 'kegelaars' een oogje had op een studentinneke kwam dit lied aan bod. In de ganse kring kreeg ieder op zijn beurt dezelfde vraag gesteld: 'Broeder, u zoet liefken heet...?' Wee de ongelukkige wanneer hij een verkeerde naam noemde. 't Was dan van: 't is mis, 't is mis, 't is mis. Dit tot de juiste naam, aarzelend en blozend, gezongen werd.

Onschuldig, maar soms vervelend. Verschillende vroegere gebruiken hadden echter tot doel iemand wier gedrag de burens niet beviel, de waarheid eens goed in het publiek te vertellen. Zo bijvoorbeeld wanneer weduwnaars of weduwen voor de tweede of derde keer in het huwelijksbootje stapten. Of wanneer men een jaloerse vrouw kende die haar echtgenoot het leven zuur maakte. Voor hen was het

'kwajebeestenjagen' bestemd. De buren kwamen dan bij valavond bijeen om het koppel een speciale serenade te brengen met de meest zonderlinge muziekinstrumenten: alles was goed als er maar veel lawaai mee kon gemaakt worden. Oude emmers, ketels, stoofhaken, toeters...

Eén van zulke minder fraaie gebruiken werd zelfs afgebeeld op een schilderij van Vloeren Breughel: De Bloksleper. (sprekwoord nr. 77). Wanneer een verloofde jonge man door zijn meisje in de steek gelaten werd om met iemand anders te huwen, troostten zijn kameraden hem door hem een 'steen te voeren'. Deze werd in stoet met muziekbegeleiding naar de woning van het slachtoffer gebracht en na een toespraak overhandigd. Deze toespraak verheerlijkte natuurlijk de ongehuwde staat. De 'beproefde makker' kreeg woorden van troost en moed. En men hoopte voor hem dat dit droef avontuur volstond om 'steeds voor de Evasdochters een hart zo koud en gevoelloos te hebben als de aangeboden steen'. Zo lees ik ten minste in het septembernummer 1960 van 'De Brabantse Folklore'.

In hetzelfde artikel beschrijft Remy De Roeck gelukkig ook enkele aangename en vriendelijke gebruiken. Eén ervan, het brengen van de mei, wordt nog in verschillende volkskunstgroepen beoefend. Een ander is het pannenkoeken bakken in open lucht. Ik laat Remy het zelf vertellen:

'Er bestaan echter nog menig andere volksgebruiken die tot beschimping worden aangewend, zoals een hond branden of een tram leggen of pannenkoeken bakken in open lucht, dit laatste wordt toch meer vriendschappelijk bedoeld. Wij zullen er hier terloops maar wat meer over zeggen:

Na de bruiloft op de buiten en ook elders, gaan de nieuwgetrouwen voor een dag of twee op speelreis en wanneer zij 's anderdaags,

1901. In Glons en Haccourt, dorpen in de provincie Luik werd ook aan strovlechten gedaan.

Bij strohoeden denkt men gewoonlijk aan de strohoeden die door landbouwers en landbouwsters tijdens de oogst in volle zon gedragen werden. Er was ook de 'canotier' of de Maurice Chevalierhoed, die onze Haspengouwse heren in de jaren 1920-1930 's zondags droegen. Maar er waren ook de spaanhoeden, die de dames in de 19de eeuw over hun vleugelmuts droegen. Ze ontstonden als 'chapeau de paille italienne' bij de burgerij in het begin van de 19de eeuw en veroverden langzamerhand het platteland. De spaanhoed had een opstaande boord, die het gezicht omkranste. De binnenkant was bekleed met lichtblauwe, groene, geruite of gebloemde zijde (16).

Afbeelding 3.

Afbeelding 4.

4. Een warme oproep naar Haspengouw toe

Toen PAULA STERKENS-CIETERS. 'Volksklederdracht in Vlaanderen' schreef in 1935, kwam Limburg helemaal niet aan bod. De Streekdrachtencommissie van het Instituut voor Vlaamse Volkskunst bracht hierin verandering met het boek van H. VANNOPPEN 'Streekdrachten in onze gewesten' uit 1994. Luk Indesteege behandelde in dat boek Limburg onder het hoofdstuk 'Streekdrachten in de Provincie Limburg'. In het volgende boek H. VANNOPPEN. 'Van hoed tot ondergoed. Streekdrachten in Vlaanderen' uit 2010 verzorgde

hals van wit en violet kleur, een wollen rok met witte en blauwe strepen, een katoenen hemd, blauwe sajetten kousen en holle blokken (11).

Op 3 mei 1853 verdween de 47 jarige doofstomme Joanna Maria Dekens, die leefde van breiwerk uit Sint-Lambrechts-Herk (deelgemeente Hasselt). Ze droeg een zwart kleed, een witte kap, zwarte kousen, schoenen, een pelerine rond de hals en een gekleurde neusdoek op het hoofd (12). Hier verscheen reeds de pelerine als schoudermanteltje.

We kregen ook kinderkledij. Gertruida Hustings, 10 jaar oud verliet op 20 november 1854 met haar broer Herman Hustings de ouderlijke woning te Wellen bij Borgloon. Ze droeg een kleed in de stof gezegd van Verviers met strepen, een voorschoot van blauw katoen, een versleten muts ('bonnet') van violet katoen, een violetkleurige neusdoek, een nieuw hemd van calicot, versleten katoenen kousen en zwarte holle blokken (13). De voorschoot van blauw katoen was wel opvallend. De voorschoot of het schort behoorde tot de streekdracht. In de 15de eeuw werd de voorschoot als werkkledij gedragen. Hij had een beschermende functie. In latere eeuwen deed de voorschoot dienst als versierend kledingstuk. De voorschoten waren meestal uit katoen of linnen. Men had kleine en grote schorten. De voorschoot werd vaak opgestoken om de mooie rok te laten zien(14).

Elisabeth Ruttens was dienstmeid in Genk. Ze verliet het huis van haar meester op 10 februari 1856 en trok eerst naar Diepenbeek en vervolgens naar Hasselt. Ze was 29 jaar oud. Men zag haar niet meer terug. Ze droeg een wollen rok met zwarte en rode strepen, een blauwe halsdoek met enige witte strepen, een witte kanten muts bedekt met een halsdoek met kleine bloemen op blauwe grond, een katoenen voorschoot met kleine perken, hoog blauwe kousen en schoenen. Zij had een blauw katoenen regenschermbeschermer(15). Het regenschermbeschermer was dubbel zo groot als de huidige.

3. Stro vlechten in de Jekervallei

Wanneer we de Algemene Atlas van Wesmael-Charlier uit 1901 raadplegen, dan vinden we onder de provincie Limburg de Jekervallei met de strohoedenfabrieken. We zitten op de grens van Limburg en Luik, van Vlaanderen en Wallonië. We zitten tussen Tongeren en Visé. In de provincie Luik is de Jeker de Geer. Het speltstro en het tarwestro werden hier gebruikt om strohoeden te maken. Het stro werd gebleekt met zwaveldampen in de bleekkast. De strohalmen werden gesplitst en ze werden tot strohoeden gevlochten. In Rukkelingen, vroeger Limburg, nu het Luikse Roclenge en in Bitsingen, vroeger Limburg, nu het Luikse Bassenge had men strohoedenfabrieken volgens de Algemene Atlas van

of later, bij afspraak terugkomen, is men volop aan het flasjen- of koekenbakken op de kant der straat. Een kok met witte voorschoot en kapje, is druk aan het werk en deelt zijn gebak aan de vele liefhebbers uit. Hij had daartoe, daags voor de gebeurtenis, melk, meel, eieren en hout omgehaald. Er wordt plezier gemaakt en gedanst dat het schaûw geeft. Bij de aankomst wordt het bruidspaar met geestdrift onthaald. Wat een gejuich en gejoel, toen beiden de koeken proeven! Als de deeg verbakken is trakteren de jonge echtelingen het ganse gezelschap dat daarna tamelijk maar vrolijk uiteengaet.

Uiteraard komen liefdesperikelen ook aan bod in de Vlaamse sagen en volksverhalen. Hier opereren duistere machten zoals gevaarlijke heksen, spoken, duivels. Deze komen in onze moderne samenleving niet meer aan bod. De mensen moeten nu andere problemen en uitdagingen trotseren. Ze gaan zo bijvoorbeeld in tegenstelling met vroeger op reis. Ze komen in contact met andere culturen, andere godsdiensten. Er zijn de gevaren van het verkeer. Op gebied van de liefde dreigt de besmetting met het hiv-virus en nodigen tv-programma's uit tot het uittesten van intieme spelletjes. Die dan soms ook een onverwacht en vervelend slot kennen.

Zoals dit verhaal nummer 268 uit de reeks 'Op verhaal komen. Moderne sagen en geruchten uit Vlaanderen'.

268. Zorrosprong

Man en vrouw op een appartement willen een liefdesspelletje uitproberen maar het loopt slecht af. De man bindt zijn naakte vrouw bij haar armen en benen op het bed vast, trekt een zorropak aan en gaat op de kleerkast staan van waarop hij zijn vrouw wil bespringen. Hij zakt echter door de kast en breekt zijn beide benen. De kast is op slot en de man kan er niet meer uit. De vrouw kan haar man ook niet bevrijden, want ze ligt vastgebonden. Uiteindelijk zijn beiden om hulp beginnen schreeuwen. Daarom moet de politie de deur openbreken en hebben ze het koppel in deze benarde toestand gevonden.

Bron 1:(nr 18, p.167

Burger 1992,p. 108-109;Vandenberg 1999,p.322; Van Effelterre 2002,p 120;Woiutens p.66-

Dit verhaal komt uit de reeks "Op verhaal komen", Stefaan Top, Davidsfonds/Literair, Leuven, 2005-2006.

Johan Lambrechts

VERSLAGEN

Tijdens de zomermaanden bezochten heel wat IVV-medewerkers de talrijke festivals en activiteiten. We laten hen even aan het woord. Het laatste artikel in deze reeks gaat over wat de gewone bezoekers niet te zien krijgen op een festival.

Hello schoten: Een open raam op de wereld

Voor de 58ste keer ontving Schoten de wereld. 'Hello Schoten' dekt een hele waaier aan activiteiten op, maar ook naast het festivalpodium. Wie heimwee heeft kan zich vermeien in overvloedig fotomateriaal van podiumoptredens en allerlei nevenactiviteiten: www.helloschoten.be. We proberen een fractie van inhoud en sfeer weer te geven.

Voor de eerste keer in zijn geschiedenis kreeg het festival Albanezen op bezoek. Albanië blijft nog steeds een moeilijk te ontsluiten land. Door de groep 'Arbana' uit de Albanese hoofdstad Tirana uit te nodigen, droeg de organisatie bij tot onderling contact. Het gezelschap werd in 1978 opgericht door een groep mensen van verschillende leeftijden die elkaar vonden in hun liefde voor de folklore van de regio rond Tirana. De uitvoering van dansen en muziek deed sterk denken aan Macedonische volkstraditie.

Albanië

Chili

Zuid-Amerika werd vertegenwoordigd door Ballet folclórico de la universidad de Tarapaca uit Chili en Tierra Colombiana uit Bogota, de hoofdstad van Colombia. Beide groepen toonden ons hun verscheidenheid aan kleurrijke traditionele kledij, maar ook Indiaans aandoende uitrustingen. Muzikale begeleiding kreeg versterking van heerlijk gezang.

2. Een wandeling door vestimentair Limburg en door vestimentair Haspengouw via de signaleringen

Maria Catharina Nysten, een 16 jarig-meisje uit Leut (deelgemeente van Maasmechelen) afkomstig verdween uit Tongeren sedert december 1842. Ze was daar dienstbode. Ze droeg een kleed van wol en katoen met ruiten en een bruine halsdoek(6).

De 50 jarige Ida Tomson, echtgenote van Jan Cuppens, was krankzinnig. Ze verliet haar woning in Diepenbeek op 29 maart 1847 en men zocht haar. Ze droeg een witte katoenen neusdoek met blauwe strepen, een zwarte laken jak, een wollen rok met rode en zwarte strepen, zwarte kousen en holle blokken (7). De witte katoenen neusdoek met blauwe strepen was een omslagdoek of de sjaal. De bekendste was de Kasjmiersjaal, vervaardigd uit Kasjmierwol. Het was in feite een Europese namaak van de sjaals die het eerst in de 15de eeuw door wevers uit Turkestan en Kasjmier vervaardigd werden uit het zachtste geitenhaar.

De sjaal werd populair in Europa op het einde van de 18de eeuw. Hij werd vanaf dan ook nagemaakt. In 1789 portretteerde Elisabeth Vigée-Le Brun (Parijs 1755-1842) zichzelf met haar dochtertje met dergelijke sjaal. Keizerin Josephine, de echtgenote van Napoleon I, liet zich in 1805 met een langwerpige Kasjmiersjaal schilderen door Pierre-Paul Prud'Hon (Cluny 1758-Parijs 1823). De mode verspreidde zich van het hof naar de adel en de burgerij om tenslotte bij het gewone volk te belanden als streekdracht. De sjaals kregen later concurrentie van de lange jassen. Dat betekende ook het einde van de omslagdoek(8).

Een ongeveer 40-jarige vrouw, die krankzinnig was, werd gevonden in Buvingen (deelgemeente van Gingelom) op 12 augustus 1847. Ze droeg een violet katoenen muts, een jak van zware merino geheel versleten, een wit lijnwaden hemd. Ze was blootvoets. Ze had haar rok vervangen door een blauwe voorschoot en door een stuk stof(9). De vrouwen droegen in Haspengouw het haar in de scheiding en daar paste een muts, dikwijls nog bedekt met een hoofddoek bij. De vrouwenmuts begon met de kleine, witte muts, die we in de 16de eeuw op schilderijen terugvinden. Ze werd rond het hoofd geklemd met het oorijzer. In de 17de eeuw vinden we de eenvoudige witte vrouwenmuts op talrijke schilderijen van David Teniers(10).

Op 5 februari 1849 overleed te Membruggen (deelgemeente van Riemst) een 70-jarige onbekende vrouw. Ze droeg een katoenen kap, een katoenen neusdoek op het hoofd van wit en blauwe kleur, een siamoisen jak met bleek- en hoogblauwe strepen, een katoenen neusdoek aan de

zwart gekleurde klompen. De wissen mandjes in Haspengouw kwamen uit de Maastreek. In het Maascentrum De Wissen kregen we een beeld van het vlechtwerk van Stokkem (deelgemeente van Diksen-Stokkem).

Het bekendste ondergoed in Bilzen was de 'snêlzeiker'. Men sprak ook van de open broek of van de 'slippenbroek'. Het was een broek met losse pijpen zonder middenstuk(5).

Afbeelding 2.

Sterk symbolisch geladen vertolkingen wisselden af met onstuimig ritme dat associatie oproept met carnaval: kortom, feest op het podium.

Colombia

Colombia

Het Shrustii Multicultural Centre stuurde een folkloregroep naar Schoten die gespecialiseerd is in Bhangra. Het gaat over een traditie kaderend in het vieren van de oogst en ontstaan in de Punjab, een niet onbesproken streek waar Noord-India en Pakistan mekaar ontmoeten. Het ritme wordt bepaald door de dhol, een tweekoppig druminstrument. Kring- en solodansers wisselden mekaar af in energieke dansvormen.

India

Studenten lichamelijke opvoeding van de universiteit van Bratislava stichtten in 1964 de groep Gymnik. Naast foklore uit diverse Slovaakse regio's weten de dansers publiek van elke leeftijd te boeien door dans te mengen met speelse humoristische vertolkingen. Muziek en dans uit Slowakije blijft boeien. De groep was dit jaar voor de derde keer te gast in Schoten.

Slovakia

Zo ook voor de meisjes (en jongens) van de Trinity Irish Dancers (USA) die al voor de zesde keer in Schoten kwamen optreden. Meer dan 33 miljoen Amerikanen hebben lers bloed in de aderen. Het kan niet anders of deze band moet zich uiten in dans en muziek. Al 36 jaar lang leidt Mark Howard

de groep. Howard's inspanningen inspireerden commerciële producties zoals 'Riverdance'. Het blijft een voortdurend zoeken naar creatief verwerken van een diepgewortelde Ierse clock dance en ballet in choreografische formaties. Groeps- en solodans wisselen mekaar af. Oefening baart kunst, zoveel is zeker.

USA

Volksgroep Gelmel speelt een thuismatch bij elke 'Hello Schoten'. Wij mochten getuige zijn van een nieuwe suite rond vrijen en trouwen. Een dankbaar onderwerp om meisjes en jongens speels te laten vertolken. Het valt op tijdens het optreden en bij het bekijken van de foto's hoe publieksgericht de dansers van Gelmel optreden. Gezichten stralen blijdschap uit. Achter de beleving schuilen uren en uren oefenen. In tegenstelling met wat we gewoon zijn, werden de diverse delen van de suite onderbroken door korte pauzes, waarna de muziek hernam. Het geeft een beeld van het episodisch verloop van het tot stand komen en bestendigen van een relatie tussen twee mensen.

Jan Pirrewit

Gelmel

Nederland

STREEKDRACHTEN

Een duik in de kleerkist van de Haspengouwse boerin, signalementen van Haspengouwse boerinnen en strohoeden maken in de Jekervallei

Dr. Hist. Henri Vannoppen

1. We duiken in de kleerkist van de Haspengouwse boerin

Edmond Jaminé uit een voorname Tongerse familie maakte foto's van boerinnen in de Kempen met het wollen mutsje, de omslagdoek en de lange rok. De boerinnen stopten kousen of boterden (1). Dat wollen mutsje vond men ook in Haspengouw. In Bilzen sprak men van 'de mêts' of de muts, in Midden-Brabant sprak men van de koof, dat kwam van het Franse 'coiffe'. Het 'kappetje' werd 's zondags gedragen. Mevrouw Maria Kunnen-Rutten (+ 1922), de zuster van Mgr. Rutten, bisschop van Luik, droeg het kappetje met bloempjes(2). Later kwam de hoed met de 'voilette', in Bilzen de 'vwalèt'.

Korte rokken van wollen stoffen met gekleurde verticale strepen en de 'lijfken met lange limpen' waren een uitvinding van de naaisters van Val-Meer (een deelgemeente van Riemst) (3).

Om het geld op te bergen droegen de boerinnen de 'moederkenschak' ook 'moederkestès' genoemd. Het was een linnen of katoenen zak, wit of gekleurd, die tussen de boven- en de onderrok met twee linten om de taille vastgesnoerd was (4). In Bilzen sprak men van 'den oomenjaer', een tasje om het geld op te bergen. Deze term kwam van het Frans 'aumônière', een beurs die aan de ceintuur hing en waarin het geld voor de aalmoezen bewaard werd.

Ook bont was populair denk maar aan een nerts, een fis (een bunzig) of een vos. In Bilzen sprak men van 't vieske'.

De vrouwen droegen schoenen, galoches - in Bilzen 'glosje' - of

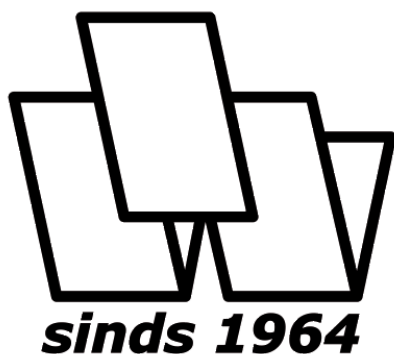
Afbeelding 1.

Boutonne. In de Charente. Ze wonen er nog steeds. Toen hadden ze nog geen kinderen. Nu drie. De jongste zoon werkt met geiten. Zijn kaas is nog beter dan de 'witte van Rotselaar'.

En mag ik even chauvinist zijn? De duvel of Westmalle smaakt ons ook nooit beter dan thuis, in het gezelschap van een van de vele volksdansvrienden.

Ik ben ervan overtuigd dat de meeste lezers van volkskunst dezelfde ervaring hebben. En het maakt me blij en het doet deugd deze banden te voelen tussen mensen van verschillende volkeren. Dit krijgen de bezoekers of de pers op een volkskunstfestival niet te zien. Is dat niet jammer?

Johan Lambrechts

Volkskunstgroep Gelmel kreeg dit jaar gezelschap van de groep 'Paloina' uit Amsterdam. Ik mocht 'Paloina' al aan het werk zien bij de viering van 70 jaar Reuzegom in september 2015. Het ensemble bestaat al sedert 1971. Eens begonnen loopt de vertoning door 'Paloina' als een trein. Zang, dans, muziek en toneelstukjes wisselen elkaar af met vaart. De toeschouwers werden meegenomen naar de Amsterdamse grachten voor een volksfeest. 'Paloina' rijgt dansvormen uit Europese landen aan elkaar. Het leuke hierbij is dat er ook een knipoog gaat naar Vlaanderen.

Tal van internationale festivals in Vlaanderen maken van hun programma een totaalgebeuren. Dat is niet anders in Schoten. Zoals in de aanhef al vermeld, gebeurde er in de festivalweek ook heel wat in de omgeving van het podium. Wie zelf wil dansen kon dat, avond na avond, telkens met andere groepen. Voor de kinderen was er het zondagse feest 'Hello Kids' met speciale activiteiten en werkstonden. De Sint-Cordulakerk was zondagvoormiddag te klein voor de internationale eucharistieviering. En op vrijdag 15 juli werd het festival met een galavorstening afgesloten. Op naar de 59ste uitgave in 2017!

Gert Laekeman

Voorzitter IVV

Vive le folkore, vive l'Europeade!

Dit was de slogan die van 20 tem 24 juli 2016 weerklonk tijdens de Europeade, het jaarlijkse vijfdaagse folklorefeest waarbij duizenden deelnemers in traditionele klederdrachten uit heel Europa elkaar ontmoeten om te dansen, te zingen, te musiceren, te vendelen en plezier te hebben zonder formele voordrachten. Het is een verbroederingsfeest tussen tientallen volkeren.

Ditmaal werd de Europeade bij onze zuiderburen in Namur georganiseerd, met 4.300 deelnemers die 170 groepen uit heel Europa vertegenwoordigden. Heel speciaal was de aanwezigheid van de Naamse steltenlopers 'Les chasseurs'. Het was geleden van in 1969 in Marche-en-Famenne dat dit groot Europees folkloristisch evenement nog doorging in Wallonië. Namur, de hoofdstad van Wallonië en studentenstad, is gekend om zijn Citadel en Belfort en huisvestigt de regering, het parlement en de administratie.

In de volkskunst wordt gewerkt met 'volkeren', hoe klein ook, elk volk heeft zijn taal, cultuur, gebruiken en wordt gerespecteerd. Dat is het fijne aan onze volkskunstwereld!

Woensdagavond, de eerste avond, is het steeds aan het gastland (de regio) om zijn cultuur te tonen. Het werd een prachtige sereenvolle avond met dans, kostuums en vuurwerk van onze Waalse vrienden.

Getrouwe Europeadegangers spraken vol lof over de zeer goede organisatie over het ganse geheel, praktische kant, slaaplocaties, eetgelegenheden, alles was tot in de puntjes georganiseerd. Een dikke pluim voor Namur die het imago alle eer aandeed.

Op de openingsavond werden naast heel veel enthousiaste toeschouwers onder groot gejuich ook Prinses Astrid en Prins Laurent verwelkomd. Na het openingszinnetje van Prinses Astrid bliezen de Thebaanse trompetten KSA Hanse de Krijger uit Oudenaarde de opening van het evenement verder, zoals we gewoon zijn op de Europeade. De sfeer zat er op voorhand al heel goed in, de Europeade is mettertijd uitgegroeid tot het grootste folklorefestival van Europa. Het evenement werd rechtstreeks op de lokale tv-zenders uitgezonden. En toen het vredeslied geblazen werd, ging iedereen rechtop staan om de nadruk te leggen op 'vrede', in deze tijd waar anderen op sommige plaatsen zoveel gruwel aanrichten.

Een stiltemoment werd natuurlijk ook ingelast om de mensen te herdenken die er niet meer bij zijn.

Vlaanderen was heel goed vertegenwoordigd en kreeg een welgemeende 'Dank u Vlaanderen'.

Een 30-tal vendeliers en een 45-tal zanglustigen sloten de openingsavond af met een mooi en harmonieus Hertog Jan. Ik heb mij laten vertellen dat het koor samengesteld is met mensen die het wat moeilijker krijgen met dansen, maar graag zingen en zo ook kunnen verder blijven deelnemen aan de Europeade. De zanggroep staat ook gewoon open voor al wie graag wil meezingen.

Op de koor- en muziekavond verzorgde een goed bemande Vlaamse volksmuziekgroep het voorprogramma en begeleidde daarna het zangkoor o.l.v. Kris De Smedt met de liederen 'Laat ons liefste samen varen', 'Mijn zoetlief was een weverkijn' en 'Nachtegaaltje'. Zowel muziek als zang werden met veel intonatie en vrolijkheid gebracht, het volk werd al snel mee op sleeptouw genomen.

Op de slotmanifestatie roffelde en tinkelde KSA Hanske de Krijger het voorprogramma. Veertien groepen brachten er daarna de Spilpolka, een

brengen. Elke groep brengt een totaal ander programma. Elk volk heeft zijn eigen ritme, zijn eigen instrumenten, zijn eigen klederdracht. Bonte afwisseling is troef!

Dit in schril contrast met de rockfestivals. Wanneer begin juli de noordoostenwind blaast, hoor ik alleen maar, uren aan een stuk, het 'boenke-boenke-boenk' klinken vanuit Werchter. Wanneer dan 's nachts het geluid uitgestorven is, wordt alles nog eens herhaald op radio en TV.

Bij een tweede duvel zijn we het nog meer eens: heb jij Schoten gezien tijdens het nieuws? Of Bonheiden? Of Oostrozebeke? En wat met Edegem. of Hasselt?

Jan-Inge en Birgitta zijn niet onze enige buitenlandse volkskunstvrienden. Tijdens diezelfde reis met Reuzegom in 1975 leerden we in Kopenhagen ook Jonna en Steen kennen, en Dorte en Christian. Toeval of niet: in september komen Jonna en Steen naar Vlaanderen. Zij houden van onze schilder- en bouwkunst, van de oude Vlaamse muziek. We vragen ons nu al af in welke Vlaamse kerk ze vanuit Kopenhagen weer een voor ons onbekende Rubens gevonden hebben.

Inderdaad, een volksdansfestival is heel wat meer dan enkele dansvertoningen. De dag duurt immers 24 uur. Er is tijd genoeg om mekaar beter te leren kennen. Zeker 'als het klikt'. Na verloop van jaren verandert ook de inhoud van de gesprekken. Eerst is er de ontdekking van mekaars omgeving, van mekaars kunst. Dan komen de kinderen. Ze worden groter. De volkskunst is dikwijls niet meer het belangrijkste gemeenschappelijk interessepunt. De kinderen huwen, er komen kleinkinderen. Wat echter blijft, is de vriendschap, zijn de kerstkaartjes elk jaar, de occasionele bezoeken. Ook met andere volksdansvrienden. Uit Frankrijk, Engeland, Duitsland, Ierland, Nederland... De Europese eenheid is bij volksdansers een heel wat geslaagder project dan bij de politici. Hier wordt er niet over exits gepraat!

In de volkskunstwereld is er een constante: we ontmoeten mekaar regelmatig, en drinken dan een pintje bier, of een glaasje wijn. Waar we ook zijn. In Neckartailfingen zetten Sigrid en Reinhard worstjes en zout bretzelbrood op tafel (waarna we weer dorst krijgen). In Malmö en Kopenhagen past aquavit wonderwel bij smörrebröd, zeker in het gezelschap van Jan-Inge en Birgitta, van Jonna en Steen, of Dorte en Christian. Nergens smakt de pastis beter als in de tuin van Anne en Dennis. En hoe kan ik de lof zingen van de zelfgemaakte rode landwijn en pineau bij Francoise en Jean-Claude? We ontmoetten hen voor het eerst in 1971. Ze woonden toen in een oude boerderij in Tonnaye-la-

Omstreeks 19u viel het doek over het 42ste festival. Proficiat aan de organisatoren en heel Bonheiden! En wat volgend jaar in petto heeft blijft nog een verrassing ...

Gert Laekeman

Voorzitter IVV

Wat bezoekers van een volkskunstfestival niet te zien krijgen.

Vorig jaar had ik, ook in augustus, een gesprek met Stefaan en Kris Top over de Europeade in Helsingborg. Beiden zijn er al jarenlang trouwe bezoekers van. Of ze nu doorgaat in Riga, of Helsingborg, Antwerpen of Namen. Ze houden van de optredens, maar vooral van de sfeer op straten en pleinen. Enig wegens de kleurenpracht van de klederdrachten, de sierlijke dansen, de muziek - nu eens opgewekt, dan weer traag en meeslepend.

Nu zitten Cecile en ikzelf thuis aan tafel met Birgitta en Jan-Inge. Zij wonen nabij Malmö en waren er reeds bij wanneer in de zestiger jaren de Europeade plaatsvond in het Antwerpse Sportpaleis.

Vorig jaar overhandigden zij zelfs tijdens de slotceremonie in naam van Zweden de vlag aan de afvaardiging van de stad Namen. Dit jaar deden ze dat opnieuw bij de opening van de Europeade. Birgitta is hees. Niet te verwonderen na vijf dagen (en nachten) Namen. Het wordt een gezellige babbelavond met aquavit en duvel. We hebben een oude langspeelplaat bovengehaald. Een orkestje met vedel en nyckelharpa speelt. Lichtvoetige hambo's. Weemoedige langzame marsen. Een puike uitvoering. Dit is duidelijk het ritme waarin Jan-Inge en Birgitta grootgebracht zijn En dat we dank zij hen leerden kennen. In Malmö, 1975.

Dat is reeds meer dan 40 jaar. Het was het begin van een jarenlange vriendschap.

We zijn het er alle vier roerend over eens: een volksdansfestival is heel wat meer dan enkele vertoningen van een paar uur. Met het schrijven van een enthousiast verslag over de optredens is lang niet alles verteld. De sprongen van de jongens, het gehuppel van draaiende meisjes, de mooie figuren en de ingewikkelde passen kunnen de toeschouwers in vervoering

pittige, nieuwe gecreëerde dans van Wim Dewitte ter gelegenheid van het 45 jarig bestaan van volksdansgroep Die Boose uit Izegem (2001). De dans wordt uitgevoerd op de muziek van de Polka van Elewijt. Enkele personen dansten eerst naar het midden van het plein toe en nodigden direct de andere dansers uit om het ganse plein in te nemen – in volle vaart - met de veel bewegende figuren van de Spilpolka. Goed gedaan Vlaanderen!

Ook de kindergroepen waren heel goed vertegenwoordigd. Alle Europeade-deelnemers hadden samen op de workshop een dans geleerd die ze heel leuk ingekleed op de slotmanifestatie brachten.

Wat natuurlijk altijd opvalt op zo'n volkskunstgebeuren is, dat er tussen Vlaanderen en Wallonië een vriendschappelijke sfeer is, geen wolkje aan de lucht. Er wordt samen gedanst, gezongen en een pintje gedronken. Langs beide zijde wordt er inspanning geleverd om mekaar te begrijpen en zo hoort het ook.

Even terugblikken naar het prille begin: de eerste uitgave van de Europeade had plaats in 1964 in Antwerpen. Wijlen Mon De Clopper uit Vlaanderen was de grote initiatiefnemer samen met Robert Müller-Kox, een Duitser verdreven uit Silezië. Mon De Clopper was voorzitter van de Europeade-organisatie tot 1997. Nadien werd hij opgevolgd door Bruno Peeters en inmiddels is Armand De Winter voorzitter van het internationaal Europeadecomité en Jean Vleminckx van het Europeadecomité Vlaanderen. Tientallen steden hebben intussen gastvrijheid verleend aan dit grootste Europese rendez-vous van volkskunstgroepen. Toch is het geen festival als een ander, maar in de eerste plaats een feest van ontmoeting, vriendschap en solidariteit tussen mensen en culturen. Het is één van de weinige initiatieven die mensen uit heel Europa daadwerkelijk bij elkaar brengt, en in al die jaren werd een netwerk van tienduizenden deelnemers en sympathisanten uitgebouwd. De organisatie werkt al drieënvijftig jaar voor een verenigd Europa, op basis van vrijwilligheid.

Foto's en video's zijn te bekijken op onderstaande link:
<http://www.europeade2016.be/europeade-en-images/>

Volgend jaar afspraak in Finland, Turku voor de volgende Europeade!
<http://www.europeade2016.be/actualites/>

Machteld Van Den Bossche

De gilde van kampenhout 475 jaar jong

Wie tijdens het weekeinde van 6 en 7 augustus in Kampenhout passeerde, kon er niet naast kijken: hier was iets te vieren. De Sint-Sebastiaansgilde werkte zich uit de naad om een historische verjaardag luister en inhoud te geven.

Er bestaat een historisch verband tussen de Sint-Pietersgilde van Mazenzele en de Sint-Sebastiaansgilde van Kampenhout. De oudste vermelding van de gilde van Mazenzele dateert van 1541, ter gelegenheid van een vier dagen durend schuttersfeest. Voor het ontstaan van de Kampenhoutse gilde moeten we wellicht teruggaan tot in de 15de eeuw, maar de oudste vermelding werd als referentiepunt genomen: de Sint-Sebastiaansgilde van Kampenhout kan dus prat gaan op 475 jaar traditie.

Zondag 7 augustus werden de bezoekers vergast op een indrukwekkende stoet met niet minder dan 41 deelnemende groepen of attracties. Naast de Gilde van Kampenhout waren nog eens acht Sint-Sebastiaansgilden aanwezig. We mochten tevens genieten van volkskunstgroepen uit binnen- en buitenland, meer bepaald: La Saltarelle (Waver), Les Pollethals (Dieppe), Reintje Vos (Stekene), de Zwitserse groep Buochs (Vierwoudstedenmeer) en de Krekels (Bonheiden).

Natuurlijk mocht de witloofteelt niet ontbreken. Zestien wagens en landbouwruijtuigen lieten er geen twijfel over bestaan: de witloofteelt leeft nog in en rond Kampenhout. Burgemeester Kris Lenaerts wist me te vertellen dat de huidige locatie van het witloofmuseum zal verhuizen naar het centrum van Kampenhout. De restauratie van de nieuwe locatie (vlakbij

oogstfeesten. Blijheid en uitbundigheid alom, maar dan op een andere wijze dan we zagen bij de Argentijnse gasten.

La Farandole Biterroise uit Béziers

We zouden de werkelijkheid geweld aandoen mochten we zwijgen over de Krekeltjes, Heikrekeltjes en Jong-Krekels. De kinderen en jongeren van Volkskunstgroep de Krekels traden op, overtuigd en eenvoudig oprecht. In Bonheiden hebben kinder- en jongerendansen een bijzondere plaats, zoveel is zeker. Het orkest van de Krekels ondersteunde de leuke en fel gesmaakte dansjes.

De Krekels

Folklore Ensemble Klek uit Ogulin

traditionele snaarinstrumenten zoals de 'samica' en 'sosie'. Deze muziek heeft meer kracht dan we op het eerste zicht zouden vermoeden, mede door het uitgebreid orkest.

Opzwepend en authentiek spektakel kregen we met de Dance School Huayra Muyo uit San Salvador de Jujuy. Dansers en muzikanten komen uit het Noordwesten van Argentinië, aan de voet van het Andesgebergte. De groep bracht vooral landelijke danstraditie, meer bepaald de 'Malambo', een koppeldans uit rurale bergachtige omgeving. Dance School Huayra Muyo bestaat al sedert 1968 en is voor de 14de keer op rondreis in Europa.

Dance School Huayra Muyo uit San Salvador de Jujuy

Van Argentinië naar Frankrijk is niet enkel een enorme geografische steenworp. De Franse groep La Farandole Biterroise mocht het dansspektakel afsluiten en deed dat op een rustige door-en-door authentieke manier. Béziers, de thuishaven van de groep, ligt in de Languedoc, het Zuid-Oosten van Frankrijk. Béziers en wijn vormen een natuurlijke eenheid. Zijn dans-, zang- en muziekcultuur kaderen in

Villa Lucie) nadert zijn voltooiing. Een pluim op de hoed van Burgemeester, beleidsploeg en administratie voor hun cultuurvriendelijk beleid!

In de feesttent konden we nog genieten van volksmuziek (bedankt Breurs en Zussen!) en optredens van de aanwezige volkskunstgroepen.

Vlaanderen (Reintje Vos en de Krekels) vertolkten traditionele volksdansen en nieuwe creaties, naast hofdansen door La Saltarelle en de Zwitserse groep Buochs die dans maar ook zang en vendelspel bracht.

Proficiat aan allen die zich in en om de Sint-Sebastiaansgilde van Kampenhout verdienstelijk maakten de voorbije 475 jaar, in het bijzonder zij die nu dapper voortploegen!

Gert Laekeman

Voorzitter IVV

19e Internationaal Folklore Festival van Volkskunstgroep Dophei te Vosselaar

Van vrijdag 12 tot en met maandag 15 augustus was het weer een gezellige drukte rond het gemeentehuis en de daar achter liggende gemeentehal.

Het galaoptreden van zondagnamiddag voor een zo goed als uitverkochte zaal, waar alles in het werk werd gesteld om zonder storende bijgeluiden van het programma te kunnen genieten, was van hoge kwaliteit.

Dophei bracht in een vloeiend programma alle geledingen van de groep op het toneel.

De Spaanse groep Pena Fragatina

Daarna was het de beurt aan de Spaanse groep Pena Fragatina uit de regio Aragon om met hun vele muzikanten en zangers het publiek te bekoren. De dansen werden natuurlijk begeleid door de castagnetten.

Na de pauze nam de Turkse groep Amadolu Folklor Toplulugu uit Istanbul, begeleid door één muzikant met een dansmeesterviool, het podium in.

De Turkse groep Amadolu Folklor Topluluguul.

Na de voorstelling werd wel opgemerkt dat het weer een enorme toer was om alles tijdig voor mekaar te krijgen. Gastgezinnen en vrijwilligers bij mekaar krijgen, wordt steeds moeilijker.

Frans Monden

Al 42 keer festival in Bonheiden: de wereld, ons dorp

Wie een fijne neus heeft voor volksdansen kan ieder jaar tijdens de tweede helft van augustus terecht in Bonheiden. Ook dit jaar deed volkskunstgroep 'de Krekels' zijn uiterste best om het publiek te verwennen.

De Krekels denken ook aan de minder mobiele. De Franse groep vergastte patiënten van het Imelda Ziekenhuis en de bewoners van het Woonzorgcentrum 'Den Olm' op toegankelijke dansen en muziek. Alle folkloregroepen werden ondergebracht in gastfamilies, wat meteen een stevige band rond het festivalgebeuren verzekert.

Dit jaar was er voor het eerst een Chinese groep te gast. Het ging meer bepaald over de Baoshan Folk Art Troupe uit Shanghai. De groep bestaat sinds 1988 en heeft al Europese ervaring. De dansers brachten toegankelijke choreografie en zang. Slagwerk speelt een belangrijke rol in de vertolking van Chinese muziek, nu eens beheerst, dan weer onstuimig, maar steeds op maat van het menselijk gehoor. Het viel op dat ook kinderen de vertolking van het slag-ensemble konden smaken.

Baoshan Folk Art Troupe uit Shanghai

Het Folklore Ensemble Klek uit Ogulin reist sinds 1980 de wereld af met Kroatische volkskunst. De prachtige kledij maakt onlosmakelijk deel uit van de traditie. De groep doet actief onderzoek naar het reconstrueren van traditionele kostuums uit de omgeving van Ogulin. Ze bezitten al meer dan 450 stuks. Dansers en muzikanten zien optreden in deze traditionele klederdrachten is een lust voor het oog. De dansen worden begeleid met